

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın Hazine ve Maliye Bakanı Nureddin Nebati tarafından yazılı olarak yanıtlanmasını arz ederim.

Selin Sayek Böke

Selin SAYEK BÖKE

3 Haziran 2022 tarihinde Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK) Mayıs ayı Tüketici Fiyat Endeksi'ndeki (TÜFE) artış oranlarını aylık %2,98, yıllık %73,5 olarak açıklamış, artış oranları halkın kendi hayat gerçekliği içinde yaşadığı enflasyonun ve kamuoyunun fiyat gözlemleri üzerinden oluşturduğu enflasyon hesaplamalarının çok altında kalmış ve tartışmalara konu olmuştur.

Bununla beraber, TÜİK tarafından 2003 yılından beri açıklanan TÜFE verisinin temelini oluşturan ve 400'den fazla mal kaleminin fiyatlarının aylık olarak yer aldığı "Madde Sepeti ve Ortalama Madde Fiyatları" verilerinin yayınlanması Mayıs ayı itibarıyla durdurulmuştur. Madde Sepeti ve Ortalama Madde Fiyatları verileri, kuruma yönelik siyasi müdahaleler nedeniyle TÜİK verilerine ilişkin kurumsal güvenin erozyonu sonucunda yurttaşlar tarafından dikkatle takip edilen verilerdir.

Kurum bünyesinde enflasyon ölçümünde doğrudan görevli Fiyat İstatistikleri Daire Başkanı ve Tüketici Fiyatları Grup Başkanının tam da bu süreçte görevlerinden ayrılmaları enflasyon ölçümüne ilişkin kamuoyunun kurumsal güven erozyonunu derinleştirmiştir.

TÜİK'ten 26 Mayıs tarihinde yapılan açıklamada TÜFE oranının temelini oluşturan Madde Sepeti ve Ortalama Madde Fiyatları verilerinin yayınlanmama gerekçesi olarak Eurostat'ın bu verileri talep etmemesi gösterilmiştir.

Madde Sepeti ve Ortalama Madde Fiyatları verileri 2003 yılından beri yayınlanmakta, TÜİK 2005 yılından beri Eurostat ile uyum sürecini sürdürmektedir. 17 yıldır yapılmayan karartmanın enflasyon verilerinin şeffaflığına ve doğru ölçümüne dair kaygıların bu derece arttığı bir dönemde yapılması kurumsal güveni zedeleyen bir sonuç ortaya çıkartmıştır. Öte yandan TÜİK tarafından Eurostat'ın talep etmediği söylenen madde sepeti ve madde fiyatları verilerini ülke kamuoyu yakından takip etmekte ve bu verilerin şeffaflığını açıkça talep etmektedir.

Özellikle yüksek enflasyon dönemlerinde enflasyon ölçümü teknik bir istatistiki faaliyetten ibaret değildir. Enflasyon ölçümü halkın alım gücünü, reel gelir düzeyini ve refah seviyesini doğrudan etkilemektedir. Öyle ki, 35 milyona yakın işçi, memur ve emekli ülkemizdeki yüksek enflasyon koşullarında 2022 yılı Temmuz ayında ücret ve maaşlarına yapılacak enflasyon düzeltmelerini beklemektedir.

Yüksek enflasyon halkı yoksullaştıran bir servet transferidir. Enflasyon ölçümünde kullanılan bilgileri karartmak ve sansüre tabi tutmak ise servet transferinin yıkıcılığını arttırmaktadır. Temmuz ayında milyonlarca emekçi, memur ve emeklinin ücret ve maaşlarında yaşanacak enflasyon düzeltmeleri şeffaf olmayan resmi enflasyon verisine göre belirlenecektir.

Bu bağlamda,

- 1) TÜİK tarafından açıklanan TÜFE oranının temelini oluşturan “Madde Sepeti ve Ortalama Madde Fiyatları” verilerinin açıklanması neden ve hangi amaçla durdurulmuştur? Madde sepeti ve madde fiyatlarının sansüre uğratılmasının sebebi enflasyon verilerindeki tutarsızlıkların kamuoyu tarafından bu kanalla takip edilebiliyor olması mıdır? Mayıs ayında enflasyonun beklentilerin çok altında açıklanmasıyla veri karartması arasında bir ilişki söz konusu mudur? Bu kararın alınmasında Cumhurbaşkanlığının ve Bakanlığınızın bir müdahalesi olmuş mudur?
- 2) Haziran ayından itibaren tüketici fiyatlarındaki aylık ve yıllık artış oranları hangi verilere dayanarak açıklanacaktır? Eğer yeni veri setleri kullanılacaksa, yeni veri setinin 2003 yılından beri açıklanan ve güncellenen “Madde Sepeti ve Ortalama Madde Fiyatları” verilerinden farkı ne olacaktır?
- 3) İktidarınızca yapılan siyasal ve ekonomik tercihler nedeniyle Cumhuriyet tarihinin en büyük yoksullaştırma dalgalarından birine maruz kalan ücretli kesimlerin hissedilenden çok daha düşük açıklanan ama nasıl hesaplandığı açıklanmayan enflasyon verileri doğrultusunda maaş ve ücret zammı alacağını göz önünde bulunduruyor musunuz?
- 4) 2005 yılından beri, 17 yıldır süregelen Eurostat uyum sürecine dayanılarak veri karartılması için Mayıs 2022 tarihinin beklenmesini nasıl açıklarsınız?
- 5) Başta enflasyon verisi olmak üzere resmi veri manipülasyonu, sansürü ve sonuçlarına ilişkin geçmişte Arjantin ve Yunanistan’da yaşanan deneyimlere ilişkin Bakanlığınızın bilgisi var mıdır?